

ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN DATA 2023

Mourik-kantoren

- 100% groene stroom**
Alle panden gebruiken 100% groene stroom met SMK keurmerk op basis van Hollandse Wind.
- 2023**
Alle Mourik-panden zijn een bron voor de zon en voorzien van zonnepanelen.
- 2025**
We verduurzamen ons hoofdkantoor.

Mobiliteit

- 2022**
Vanaf 2022 compenseren we onze zakelijke reizen.
- 2022**
We maken ons duurzaam mobiliteitsbeleid uit, zoals een fietsplan.
- 2025**
Vanaf 2025 geen diesel personenauto's.

De bouwplaats

- NOx-vrij aggregaat**
We maken gebruik van aggregaten op CO₂ Saving Diesel met Mourik ECP-filter voor 99% CO₂-reductie en 99% NOx-reductie.
- Mobiliteit**
Duurzame mobiliteit op de bouwplaats door te fietsen, te carpoolen en transport met EURO 6-motoren.
- Vaste aansluiting**
We gebruiken aansluitingen op basis van groene stroom.

De keten

- Scope 3 emissies reduceren we door:**
- Inkoop**
Van duurzame materialen.
- Partners**
Stimuleren tot emissieloos werken.
- Circulair werken**
PLASTIC, HOUT

Duurzame panden **Verduurzamen en vervangen** **Schoon van A naar B** **Met groene energie** **Duurzame keten**

Titel : **Energiemanagement Actieplan**

Versie: **Gegevens 2023**

Afdeling : **Mourik n.v.**

Versiedatum: **05/03/2024**

Auteur: **Duurzaamheidsmanager
Diane Dries**

Datum en paraaf: 05/03/2024

Goedgekeurd door: **Algemeen Directeur – Bestuurder –
Bertels R.**

Datum en paraaf: 05/03/2024

Groenendaallaan 399
2030 Antwerpen

Telefoon: 03 542 20 40
Email: mourik@mourik.be
Website: www.mourik.com

Contactpersoon

Diane Dries

Duurzaamheidsmanager

Diane Dries ddries@mourik.be

+32 475 90 84 26

© Copyright, Mourik

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Mourik.

Inleiding

Mourik is een betrouwbare partner die zie zorgt voor het leveren van kwaliteit aan onze klanten, opdrachtgevers en personeel. Mourik hecht daarom veel waarde aan Duurzaam Ondernemen en zet zich al jaren in om dit in de praktijk te verwezenlijken. Zo zijn de Mourik bedrijven gecertificeerd op de CO₂-Prestatieladder.

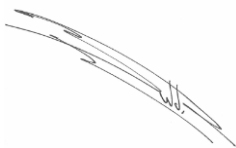
Het hoger management van Mourik en onderliggende bedrijven committeren zich aan dit beleid en zetten zich in voor continue verbetering rondom de gekozen milieuaspecten, bijbehorende doelstellingen, beschikbaarheid van informatie, resources om de doelstellingen te bereiken en dat de stuurcyclus het gehele proces borgt en aanstuurt.

Dit document, het energiemangementactieplan, is een onderdeel van het CO₂-managementsysteem conform het generieke handboek van de CO₂-Prestatieladder versie 3.1 en beantwoordt aan eis 3.B.2. (en daaraan gerelateerde eisen). De doelstelling van dit document is systematische de continue verbetering van de energie-efficiëntie en CO₂-reductie op te volgen.

Dit actieplan betreft de cijfers van het jaar 2023, en werd geüpdatet met de meest recente informatie.

Antwerpen, 05/03/2024

Handtekening

R. Bertels

Algemeen Directeur – Bestuurder

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
1 Beleid en doelstellingen	5
1.1 Ons lange termijn beleid	5
1.2 CO2-prestatieladder ambitie en stellingname	6
1.3 Doelstellingen	6
2 Beschrijving van de organisatie	7
2.1 Activiteiten - diensten	7
2.2 Toelichting structuur Mourik n.v. en participatie van Mourik n.v. binnen Mourik Groep	7
3 Beschrijving rapport	8
3.1 Referentiejaar	8
3.2 Rapportagejaren	8
3.3 Organisatorische grenzen	8
3.4 Omvang - Organisatiegrootte	8
3.5 Emissiebronnen & Energiestromen	9
3.6 Emissiebronnen & Energiestromen per bedrijfsonderdeel	9
3.7 Referenties en normen	10
4 Stuurcyclus	11
4.1 Taken en verantwoordelijkheden	11
4.2 Stuurcyclus en planning	12
5 Energiebeoordeling 2023	12
5.1 Factoren die het energieverbruik beïnvloeden	12
5.2 Nauwkeurigheden en onzekerheden	12
5.3 Energiebalans 2023	15
6 CO ₂ e-voetafdruk methode	16
6.1 Methodeverantwoording	16
6.2 Projecten met gunningsvoordeel	16
6.3 Emissiefactoren	16
6.4 Herrekening basisjaar en andere rapportagejaren	16
7 CO ₂ e-voetafdruk 2023	17
8 Voortgang energie en CO ₂	19
8.1 Relatie met de omzet en FTE	20
9 Discussie en analyse reductiemogelijkheden	20
9.1 Aftoetsen van de doelstellingen	20
9.2 Grootste CO ₂ -emissiebronnen	21
10 Plan van aanpak	22
10.1 Pandem	22
10.2 Materieel	24
10.3 Mobiliteit	25
10.4 Projecten / werven	26
11 Communicatie	28
12 Participatie	28

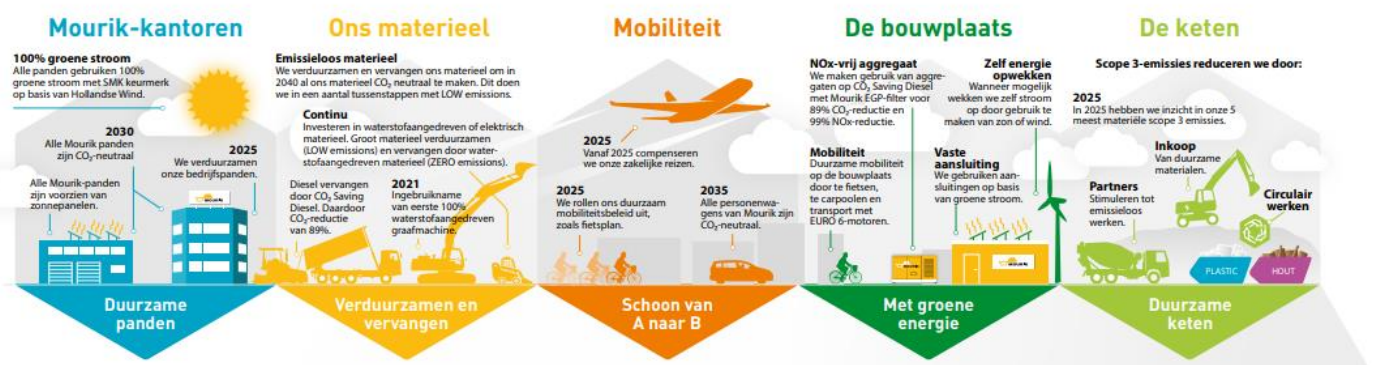
1 Beleid en doelstellingen

1.1 Ons lange termijn beleid

Duurzaam Ondernemen zit in ons DNA. Als familiebedrijf gaan we voor de lange termijn en begrijpen wij als geen ander het belang van zorgen voor onze mensen, want onze mensen maken het verschil. Wij willen de continuïteit van ons bedrijf borgen en een betrouwbare partner zijn door elke dag te werken aan duurzame ontwikkeling binnen onze eigen keten, alsook binnen de sector.

Wij werken aan een duurzame toekomst, zodat ook toekomstige generaties in hun behoeften kunnen voorzien. Dit doen we door ons werk uit te voeren met een minimum aan energie en grondstoffen en het milieu minimaal te belasten. Mourik n.v. legt de bedrijfsvoering in lijn met de **Europese strategie om klimaatneutraal te zijn tegen 2050**.

Verder ondertekende we enkele jaren geleden het **VOKA Charter Duurzaam Ondernemen (VCDO)**. Hiermee zetten wij ons actief in om deel te nemen aan de 17 Sustainable Development Goals (SDG). In 2022 heeft Mourik als groep en ook Mourik n.v. de verdere transitie ingezet om het nieuwe Europese duurzaamheidsbeleid en regelgeving (**CSRD**) te implementeren in de algemene visie en strategie.

Klimaatneutraliteit in 2050 wil dit zeggen dat we al onze werkzaamheden uitvoeren zonder CO₂-uitstoot door afscheid te nemen van fossiele energiebronnen. In andere woorden wordt de CO₂-uitstoot voortkomend uit scope 1 en 2 gereduceerd naar 0. Het klimaatneutraalprogramma vanuit de Mourik-groep is hierbij leidend.

Emissieloos materieel

Meer dan de helft van onze uitstoot komt uit de categorie 'Werven & Materieel' door het hoge gebruik van fossiele brandstoffen bij het aandrijven van materieel. Samen met een team van specialisten, directie en monteurs, onderzoeken we actief reductiemogelijkheden passend binnen de geformuleerde transitiepaden:

- **Transitiepad 1:** Klein materieel en gereedschap, 100% emissieloos
- **Transitiepad 2:** Low emissions: Materieel verduurzamen waar emissieloze opties niet voorhanden of niet toereikend zijn
- **Transitiepad 3:** Zero-emissions: Materieel ombouwen naar volledig elektrisch of op werkend op waterstof

Circulair werken

Circulair werken is de nieuwe norm binnen projecten. Hier wordt het gebruik van primaire grondstoffen geminimaliseerd en verkiezen we het gebruik van secundaire grondstoffen. Het ontwikkelen van nieuwe business modellen biedt kansen om onderscheidend te zijn.

De afdeling Duurzaam Ondernemen binnen de Mourik groep coördineert en faciliteert de duurzame en circulaire ontwikkelingen binnen tenders en projecten. Daarnaast gaan we actief op zoek naar nieuwe kansen en mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid en verbinden en ontwikkelen wij nieuwe samenwerkingsvormen.

Ketensamenwerking

We positioneren ons als duurzame partner een expert op het gebied van mobiliteit, water en energie door 'thought leadership'. Mourik wil hier een koploperspositie innemen door proactief de ketenpartners en de sector te betrekken bij CO₂-bewustzijn en CO₂-reductie en duurzaam ondernemen. Het verduurzamen van de keten zal dus een centraal onderdeel worden van stakeholder- en omgevingsmanagement.

We gaan actief in gesprek met onze opdrachtgevers en leveranciers. Zo willen we meer duurzame oplossingen aan gaan bieden aan onze opdrachtgevers en stimuleren we leveranciers om duurzame alternatieven aan te bieden.

1.2 CO₂-prestatieladder ambitie en stellingname

Om bovenstaande lange termijn doelstelling te behalen, koos Mourik n.v. een CO₂-management systeem in te bouwen volgens **niveau 3 van de CO₂-prestatieladder**. Zo worden onze ambities en doelstellingen gerealiseerd via de **invalshoeken inzicht, reductie, transparantie en participatie**.

Het implementeren van de CO₂-prestatieladder heeft tevens veel voordelen:

- structureren van interne bedrijfsprocessen (verhoging van efficiëntie van materieel en grondstoffen)
- CO₂e-reductie verhogen binnen de bedrijfsvoering, in projecten én in de keten.
- nieuwe vormen van samenwerking en innovatie in de gehele keten
- creatie van ruimte voor creativiteit en vernieuwing van bedrijfsvoering en product
- aantrekkelijk imago, zowel intern en als extern, door communicatie omtrent energiebesparing en CO₂e-reductie
- commercieel voordeel in aanbestedingen van (publieke) opdrachtgevers omwille van sterk en doorgedreven engagement aangaande CO₂-reductie

De CO₂-Prestatieladder vraagt een stellingname aan te nemen m.b.t. het ambitieniveau: Verder vond dit vorig ook een **benchmarkanalyse plaats**, waar gekeken werd naar hoe Mourik n.v. het doet op vlak van **duurzaam ondernemen** ten opzichte van zijn sectorgenoten. Hier werd geconcludeerd dat de "Planet" pijler overheerst, de "People" pijler beperkt is, en dat de meeste concurrenten inzetten in samenwerking en innovatie in de keten.

Hiermee rekening houdend, en met de toelichting van de maatregellijst van SKAO (hoofdstuk 5.5), kan gesteld worden dat Mourik n.v. zich als **middenloper** positioneert. Echter wordt vervolgens het ambitieniveau van de reductiedoelstellingen getoetst aan de hand van de geplande maatregelen in de maatregellijst. Als een organisatie een 'achterblijver' is, dan dient het ambitieniveau van de reductiedoelstelling hoger te zijn. De organisatie is ambitieus gezien de eigen situatie van de organisatie, met inachtneming van de geplande maatregelen uit de ingevulde maatregellijst.

1.3 Doelstellingen

AMBITIE: "Mourik is CO₂-neutraal in 2050 door alle CO₂-emissies voortkomend uit scope 1 en 2 terug te dringen tot 0" met tussendoelstellingen. Dit doen we door de CO₂-uitstoot van panden, materieel, mobiliteit en bouwplaats te verminderen. Met onze partners werken we aan het reduceren van CO₂ in de keten.

ONZE DOELLEN:

- In 2050 is Mourik CO₂-neutraal voor scope 1, 2 en 3 (NET ZERO)
- CO₂ reductie van 50% in 2030 voor scope 1 en 2 t.o.v. 2018
- In 2030 zijn onze panden CO₂-neutraal
- In 2035 zijn onze personenwagens CO₂-neutraal
- In 2040 is ons materieel CO₂-neutraal
- In 2025 hebben we inzicht in onze 5 meest materiële scope 3 emissies.

De Maatregelen en doelstellingen worden in de zin gealigneerd aan de bijhorende beleidsplannen en roadmaps voor Mourik België.

2 Beschrijving van de organisatie

2.1 Activiteiten - diensten

Mourik n.v., een dochterbedrijf van Joh. Mourik & C° Holding B.V., is sinds meer dan 45 jaar gevestigd in **Antwerpen** met eveneens een uitvalsbasis in het **Gent** en **Hasselt**. Wij zijn een solide partner die dankzij een ruim pakket aan gespecialiseerde diensten uitstekend gepositioneerd is om totaaloplossingen aan te bieden aan klanten die zich zowel in de private als de openbare sector situeren.

Bouw

- civieltechnische werken
- betonwerken
- funderingswerken
- utiliteitswerken
- renovatie en verbouwing: Kantoren, showrooms, ...
- sanitair, HVAC, ...

Milieu

- bodem- en (grond)watersanering
- grondreiniging: off-site, on-site en in-situ met diverse verwerkingsmethodes
- grondwaterzuivering en luchtbehandeling met mobiele installaties
- afvalstoffen: opruiming, afvoer en laten verwerken bij derden
- oplossen van milieucalamiteiten
- milieukundig baggeren en slibontwatering
- sloop en afbraak

Industriële dienstverlening

- hogedruk- en vacuümreiniging
- chemisch en ultrasoon reinigen
- thermische reiniging (pyrolyse)
- schoonmaken en herstellen van opslagtanks en riolen
- werken in inerte en giftige atmosferen
- katalysatorbehandeling
- asbestverwijdering
- nucleaire decontaminatie

Projectontwikkeling (in samenwerking met Mourik Groot-Ammers B.V.)

- aankoop en herontwikkeling van bedrijfslocaties
- ontwikkeling van woningbouwlocaties
- uitwerking van inrichtingsplannen
- turn-key aanbiedingen

Betonreparatie en Kathodische bescherming

- via Vogel Belgium n.v.

HVAC en Technieken

- via Mourik Technics n.v.

2.2 Toelichting structuur Mourik n.v. en participatie van Mourik n.v. binnen Mourik Groep

Vogel Belgium n.v.

- Mourik n.v. participeert in Vogel Belgium n.v. dat in december 2019 werd opgericht in samenwerking met Vogel B.V., een Nederlands zusterbedrijf van Mourik.
- Vogel Belgium profileert zich op de betonreparatiemarkt als een hoogwaardig betonreparatiebedrijf door haar kennis en kwaliteit.

Mourik Technics n.v.

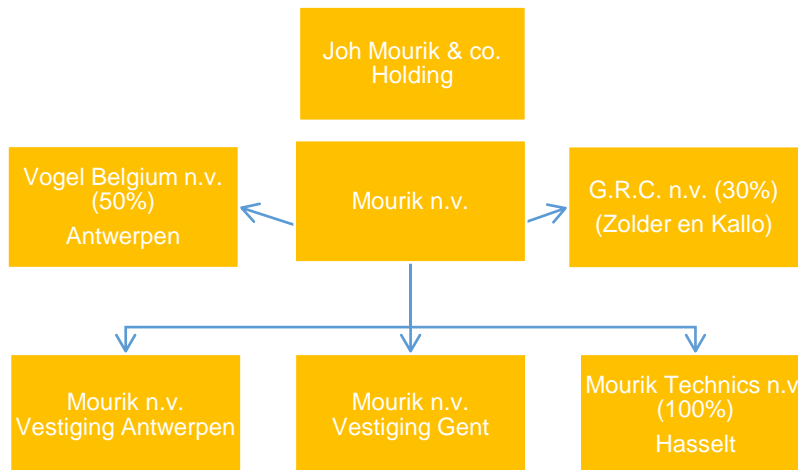
- In juni 2021 werd Mourik Technics n.v. opgericht. Hiermee richten we ons op de installatie van HVAC en Technieken. Dit team met meer dan 25 jaar ervaring in de sector is gevestigd in onze kantoren te Hasselt.

GRC

- Verder heeft Mourik n.v. een participatie in het Grond Recyclage Centrum met vestigingen in Kallo en Zolder waar verontreinigde gronden, zowel fysicochemisch als biologisch, worden gereinigd.

Om al onze projecten tot volle tevredenheid van onze opdrachtgevers af te ronden, kunnen we rekenen op een team van meer dan 250 gemotiveerde en adequaat opgeleide medewerkers. Dit team wordt te allen tijde ondersteund door de QHSE-dienst die alle projecten vanaf het beginstadium begeleidt.

Onderstaand diagram geeft de positie weer van Mourik n.v. binnen de Mourik Groep.

3 Beschrijving rapport

3.1 Referentiejaar

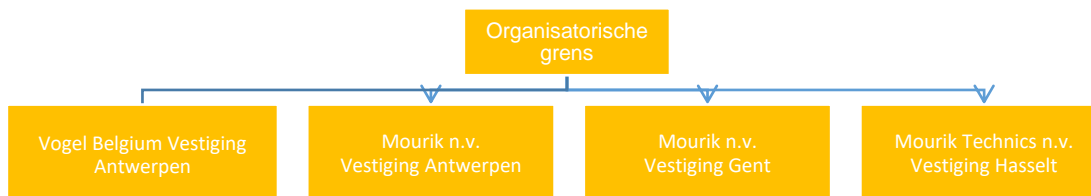
- **Jaar 2018:** Voor Mourik n.v. (Antwerpen en Gent) * telt 2018 als referentiejaar. Deze keuze vindt zijn oorsprong in het gegeven dat er in 2018 een eerste toetsing plaatvond a.d.h.v. de CO₂-Prestatieladder.
- **Jaar 2021:** Voor **Vogel Belgium n.v. (Antwerpen)** en **Mourik Technics (Hasselt)** gebruiken we **2021** als referentiejaar. Dit werd zo gekozen omdat het berekenen van een fictief basisjaar 2018 o.b.v. de cijfers in 2021 niet voldoende specifiek is, én omdat de voetafdruk van Vogel Belgium n.v. en Mourik Technics in 2021 beneden de materialiteitsgrens van 5% valt. Dit wordt toegelicht in 4.4.

3.2 Rapportagejaren

Mourik n.v. begon de jaarlijkse opvolging van de emissies vanaf het jaar 2020, omdat vanaf dit jaar de CO₂-Prestieladder werd geïmplementeerd. Vandaag is ook een rapport beschikbaar van 2023 (zie ook voortgangsrapportage).

3.3 Organisatorische grenzen

We hebben de organisatorische grens van de organisatie die we willen certificeren, bepaald aan de hand van de laterale methode. Deze methode bestaat deels uit de GHG Protocol methode en deels is het maatwerk voor de CO₂-Prestatieladder. Voor de uitwerking van deze laterale methode wordt verwezen naar het 'Energie management actieplan data 2021'.

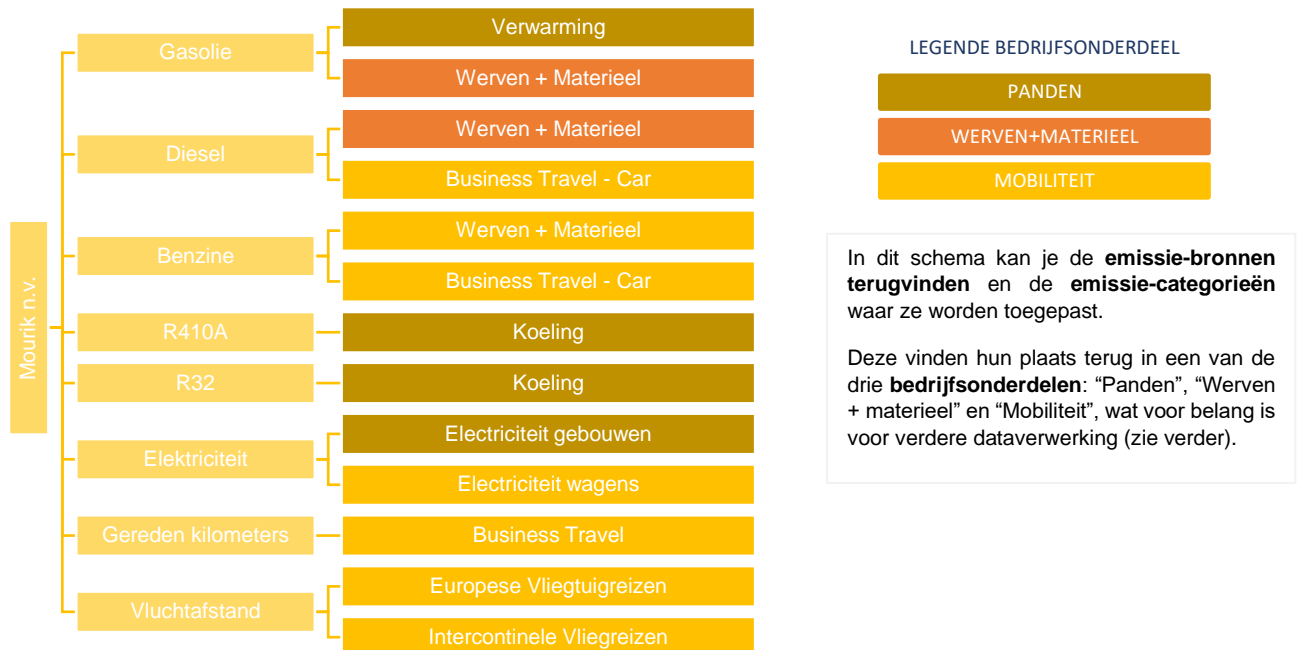

3.4 Omvang - Organisatiegrootte

Mourik n.v. behoort tot de middelgrote organisaties (zie handboek CO₂-prestatieladder) en kan hierdoor genieten van vrijstellingen op hogere niveaus van de prestatieladder.

3.5 Emissiebronnen & Energiestromen

Het bepalen van de energiestromen is conform het GHG-protocol en NEN-EN-ISO 14064-1:2019 en opgedeeld in scope 1, 2 en 3 business travel en woon-werkverkeer (eisen CO₂-Prestatieladder niveau 3). Voor verdere uitleg rond de rapportagemethode, zie hoofdstuk 6.1.

Diverse andere bronnen of putten van CO₂-emissie

- CO₂e-vermindering door broeikasgasverwijdering
 - Mourik n.v doet niet aan broeikasgasverwijdering d.m.v. binding van CO₂e, er is geen sprake van putten.
- CO₂e-uitstoot door verbranding van biomassa
 - Mourik n.v. doet niet aan de verbranding van biomassa. Deze bron is dus niet relevant voor de CO₂e-emissie inventarisatie, anders dan datgene wat standaard wordt bijgemengd in geleverde brandstoffen.
- Verklaring weggelaten CO₂e-bronnen of putten
 - Alle geïdentificeerde bronnen en putten van CO₂e zijn verantwoord in de rapportage.
 - CO₂e-compensatie: Mourik n.v. compenseert CO₂e-emissies zelf niet

3.6 Emissiebronnen & Energiestromen per bedrijfs onderdeel

De data wordt in de emissie-inventaris opgeteld/ingedeeld afhankelijk van de beschikbaarheid. Zo kan data beschikbaar zijn:

- **per entiteit:** Mourik n.v. – Mourik Technics – Mourik Vogel
- **per locatie:** Antwerpen – Gent – Hasselt
- voor **al de delen** van de organisatorische grens afzonderlijk

Om deze reden, wordt data van “Panden”, “Werven + materieel” en “Mobiliteit” als volgt samengeteld in de rapportage:

	VOGEL BELGIUM VESTIGING ANTWERPEN	MOURIK N.V. VESTIGING ANTWERPEN	MOURIK N.V. VESTIGING GENT	MOURIK TECHNICS N.V. HASSELT
PANDEN :	[Bar]		[Bar]	[Bar]
WERVEN+MATERIEEL :	[Bar]	[Bar]		[Bar]
MOBILITEIT :	[Bar]	[Bar]	[Bar]	[Bar]

3.7 Referenties en normen

CO₂-prestatieladder en ISO 50001

In dit rapport is de energiebeoordeling uitgewerkt ten behoeve van het inventariseren van de energiestromen en bijhorende reductiemogelijkheden van Mourik n.v. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de vereisten van de CO₂-Prestatieladder versie 3.1, SKAO-uitgave juni 2020 en conform ISO 50001 §4.4.3.

Referentie NEN-EN-ISO 14064-1:2019

Deze emissie-inventarisatie is opgesteld in overeenstemming met NEN-EN-ISO 14064-1:2019. In onderstaande tabel wordt aan de hand van paragraaf 9.3.1 uit de referentie de toetsing weergegeven tussen de rapporteringeisen en het energiemangement actieplan.

Tabel 1: Referentietabel rapporteringeisen volgens NEN-EN-ISO 14064-1:2019, paragraaf 9.3.1

NEN-EN-ISO 14064-1:2019	Eisnr. §9.3.1	Rapporteringeis	Energiemangement Actieplan, zie hoofdstukken:
	A.	Beschrijving van rapporterende organisatie	Beschrijving van de organisatie
	B.	Verantwoordelijke persoon/personen	Stuurcyclus
	C.	Periode waarover organisatie rapporteert	Rapportagejaren
5.1	D.	Documentatie van de organisatorische grenzen	Organisatorische grenzen
	E.	Documentatie van genoemde organisatorische grenzen en bijbehorende criteria	
5.2.2	F.	Directe GHG emissies gescheiden in ton CO ₂	CO ₂ e-voetafdruk methode CO ₂ e-voetafdruk 202
Bijlage D	G.	Beschrijving van CO ₂ -uitstoot door biomassa	Beschrijving rapport
5.2.2	H.	GHG verwijderingen in ton CO ₂	Beschrijving rapport
5.2.3	I.	Verklaring van weglaten CO ₂ -bronnen en -putten	Beschrijving rapport
5.2.4	J.	Indirecte GHG emissies gescheiden in ton CO ₂	CO ₂ e-voetafdruk 202
6.4.1	K.	GHG emissie inventarisatie basis jaar	Voortgang energie en CO ₂
6.4.1	L.	Verklaring verandering en nacalculaties van basisjaar	Nauwkeurigheden en onzekerheden
6.2	M.	Referentie/beschrijving incl. reden voor gekozen berekenmethode	Beschrijving rapport
6.2	N.	Verklaring veranderingen in gekozen berekenmethode t.o.v. andere jaren	Beschrijving rapport CO ₂ e-voetafdruk methode
6.2	O.	Referentie/documentatie van gebruikte GHG factoren en verwijderdata	Emissiefactoren
8.3	P.	Beschrijving impact van onzekerheden op accuraatheid GHG emissies en verwijderdata	Nauwkeurigheden en onzekerheden
8.3	Q.	Onzekerheden van beoordelingsomschrijvingen en -uitkomsten	Beschrijving impact van onzekerheden op accuraatheid GHG emissies en verwijderdata & Nauwkeurigheden en onzekerheden
	R.	Opmerking dat emissie inventaris is gemaakt in overeenstemming met NEN-EN-ISO 14064-1:2019	Referenties en normen
	S.	Opmerking dat emissie inventarisatie is geverifieerd incl. type verificatie	Methodeverantwoording
	T.	de GWP-waarden die bij de berekening zijn gebruikt, evenals hun bron.	Emissiefactoren

4 Stuurcyclus

4.1 Taken en verantwoordelijkheden

Verschillende medewerkers van Mourik n.v. zijn direct betrokken bij het CO₂-managementsysteem. De taakstellingen en verantwoordelijkheden zijn onderverdeeld naar verschillende lagen binnen de organisatie. Opmerking: Hier worden de verantwoordelijkheden m.b.t. het CO₂-managementsysteem vermeld.

Directie

De directie binnen Mourik n.v. verankert het CO₂-managementsysteem in de bedrijfsvoering en heeft de eindverantwoordelijkheid voor:

- het beleid en bijbehorende doelstellingen
- het bepalen van de uit te voeren reductiemaatregelen, planning en uitvoering ervan
- het uitvoeren van de management review
- het behalen van de doelstellingen

QHSE manager

De QHSE manager behoort tot de dienst preventie en kwaliteit en bezit de volgende verantwoordelijkheden:

- Coördineren van de jaarlijkse managementreview (op het einde van elk jaar): het verzamelen van de input voor de managementreview, het leiden van de vergadering en het produceren van de output.
 - *Het verzamelen/rapporteren van de input gebeurt conform de kwaliteitseisen van Mourik n.v. alsook conform de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Voor deze input te verzamelen, wordt beroep gedaan op het team Duurzaam Ondernemen.*
- De QHSE manager zit minimum 2x per jaar met team Duurzaam Ondernemen samen om de actieplannen en doelstellingen te overlopen. Op deze manier wordt er op een continue manier afgetoetst wat de haalbaarheid is van het CO₂-managementsysteem en waar eventueel moet worden bijgestuurd.

Duurzaamheidscoördinator op holding niveau

Mourik n.v. richt zich voor het uitvoeren van de interne audit tot de duurzaamheidscoördinator op holding niveau. Deze taak kan ook eventueel ingevuld worden door een externe auditor, afhankelijk van de planning. Hier wordt de onpartijdigheid van de auditor geborgd en beschikt de interne auditor over de juiste competenties.

Manager Duurzaam Ondernemen (Manager DO)

De Manager Duurzaam Ondernemen heeft volgende verantwoordelijkheden:

- De vertaalslag maken van de doelstellingen op holding niveau naar doelstellingen op niveau van Mourik nv. Tijdens dit proces wordt telkens rekening gehouden met de eisen van de CO₂-Prestatieladder, alsook nieuwe wetgeving (vb. CSRD)
- Stuurt de Coördinator Duurzaam Ondernemen aan
- stuurt het DO-team aan en borgt regelmatig overleg over relevante duurzaamheidsonderwerpen.

Coördinator Duurzaam Ondernemen (Coördinator DO)

De Coördinator Duurzaam Ondernemen is verantwoordelijk voor het coördineren, bijsturen en optimaliseren van het CO₂-managementsysteem. Hier horen volgende taken en verantwoordelijkheden bij:

- inzicht verkrijgen in de CO₂-emissies
- jaarlijks actueel houden van energie-inventarisatie en energiebeoordeling
- reductiemaatregelen uitzetten in de organisatie
- communiceren (intern en extern) over de maatregelen en het behaalde resultaat
- deelnemen in initiatieven
- bijhouden en uitvoeren van de registraties

Hoofd Werkplaats/Magazijn

Het Hoofd Werkplaats en Magazijn is verantwoordelijk voor de aankoop en het onderhoud van materieel en voertuigen, alsook het treffen van maatregelen om ervoor te zorgen dat het brandstofverbruik zo min mogelijk wordt. Hierbij wordt rekening gehouden met de input van het DO-team en de afdeling Aankoop.

Team Duurzaam Ondernemen (DO-team) – De vertegenwoordigers

Dit team bestaat uit ± 10 duurzaamheidsvertegenwoordigers, één van elke afdeling. De DO-vertegenwoordiger:

- neemt deel aan de vergaderingen van het DO-team, geleid door de Manager Duurzaam Ondernemen;
- licht de informatie/beslissingen besproken in de DO-teams toe aan de afdelingshoofden
- neem de input van de afdelingshoofden mee naar de DO-vergaderingen.

Hoofd Afdeling Aankoop & Logistiek

Hoofd Aankoop & Logistiek, is verantwoordelijk voor het informeren en motiveren van onze leveranciers en onderaannemers om hun CO₂-emissies inzichtelijk te maken en actief te reduceren. Dit door middel van leveranciersbeoordelingen, initiatieven en gesprekken. Daarnaast staat het Hoofd Aankoop & Logistiek in nauw contact met werkplaats/magazijn in het kader van aankoop van eigen materieel en voertuigen.

Manager Administratie, Financiën en ICT (binnen afdeling Aankoop)

De manager administratie, financiën en ICT ondersteunt de werking van het CO₂-managementsysteem door relevante financiële informatie aan te reiken en toe te lichten aan de DO Coördinator, DO Manager en de directie:

- de gegevens nodig voor de bepaling van de organisatorische grens
- budgettering rond investeringen en initiatieven duurzaam ondernemen

HR

HR is verantwoordelijk voor de controle/opvolging van verplichte opleidingen ikv competenties m.b.t. het CO₂-managementsysteem.

4.2 Stuurcyclus en planning

Mourik n.v. borgt de werking van het systeem door via de PDCA (Plan-Do-Check-Act) structuur te werken.

5 Energiebeoordeling 2023

5.1 Factoren die het energieverbruik beïnvloeden

Factoren die het energieverbruik waarschijnlijk hebben beïnvloed/kunnen beïnvloeden nemen we mee bij de data analyse. Deze zijn:

- Aantal werknemers (fulltime-equivalent, FTE)
- Oppervlakte
- Verhuizing van pand Wachtebeke naar pand Gent
- Omzet

5.2 Nauwkeurigheden en onzekerheden

Mourik n.v. heeft de in dit rapport gepresenteerde resultaten met de grootst mogelijke nauwkeurigheid geschat en berekend. Bij het bepalen van de CO₂e-emissie is gebruik gemaakt van (digitale) inventarisaties, facturen van geleverde goederen, benaderingen en emissiefactoren. Onderstaand wordt de geschatte nauwkeurigheid van de gegevens met bijhorende onzekerheden opgelijst.

	Bron data NK = nauwkeurigheid	Status/implicatie/gevolg	Extra toelichting
Panden: Antwerpen Vogel Belgium nv	Geen opm.	Panden - Antwerpen Vogel en Mourik nv splitsen we niet op	Eind 2019 richtten Mourik nv en Vogel KB samen het bedrijf Vogel Belgium nv op. In afwachting dat Vogel Belgium nv naar een ander pand trekt, wordt een deel van de kantoren reeds gebruikt door Mourik nv in Antwerpen, mede gebruikt door Vogel Belgium nv.
Diesel	<ul style="list-style-type: none"> ORPAK (en niet via facturen leverancier* Antwerpen tanksite) Facturen van tankkaarten ⇒ NK bron = 100% 	<ul style="list-style-type: none"> Elke vrachtwagen, transit, personenwagen, materieel en werf geeft zijn bijhorende nummer in ORPAK. We gebruiken ORPAK voor de opsplitsing tussen brandstof voor 'Werven+Materieel' en 'Personenvervoer' te maken. Privé gereden km kunnen niet worden onderscheiden via dit systeem <p>Opm eigen tankplaats Antwerpen: Antwerpen bezit ook over een eigen tankplaats op eigen terrein voor gasolie, diesel en AdBlue</p> <ul style="list-style-type: none"> Aan de hand van de factuur voor het bijvullen van de tanks, kunnen we niet uitmaken naar waar de brandstof naartoe gaat. Dit kunnen we wel met ORPAK 	<ul style="list-style-type: none"> In de verzamelde gegevens zijn de privé gereden kilometers met voertuigen niet te onderscheiden door gebrek aan systematiek en zijn bijgevolg meegerekend in het totaal.
Benzine	<ul style="list-style-type: none"> ORPAK Facturen van tankkaarten ⇒ NK bron = 100% 	Privé gereden km kunnen niet worden onderscheiden via dit systeem	In de verzamelde gegevens zijn de privé gereden kilometers met voertuigen niet te onderscheiden door gebrek aan systematiek en zijn bijgevolg meegerekend in het totaal.
Gasolie	<p>Antwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Facturen geleverde gasolie 	<p>VERBRUIK PANDEN</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor 2022 werd er bij een gasolie levering niet apart geregistreerd hoeveel liter er in de ondergrondse tank en in de bovengrondse tank gaat. Het is momenteel niet mogelijk om te meten hoeveel gasolie vanuit de ondergrondse tank wordt gebruikt voor de verwarming enerzijds en voor warme water voor sanitaire doeleinden (o.a. douches). <p>Opm eigen tankplaats Antwerpen: Antwerpen bezit ook over een eigen tankplaats op eigen terrein voor gasolie, diesel en AdBlue Aan de hand van de factuur voor het bijvullen van de tanks, kunnen we niet uitmaken naar waar de brandstof naartoe gaat. Dit kunnen we wel met ORPAK</p>	<p>Op de locatie in Antwerpen staan 2 gasolietanks:</p> <ol style="list-style-type: none"> De bovengrondse tank, ter hoogte van het magazijn, levert gasolie aan het heteluchtkanon van het magazijn. De ondergrondse tank verwarmt zowel de kantoren als het water van de douches.
Gasolie	<p>Gent</p> <ul style="list-style-type: none"> Facturen geleverde gasolie 	<ul style="list-style-type: none"> het verbruik niet opsplitsen tussen 'Verwarming' en 'Werven + Materieel' en nemen het verbruik van de gasolietank volledig op in de rubriek "Verwarming Gent". De totale CO₂e-footprint wijzigt evenwel niet daar de CO₂-emissiefactor voor zowel gasolie gebruikt voor "Verwarming" als gasolie verbruikt voor "Werven + Materieel", dezelfde is. 	Op de locatie in Gent staat 1 gasolietank die zowel voor de verwarming als voor het materieel wordt gebruikt. Zolang er geen aparte registratie mogelijk is, kunnen we het verbruik niet opsplitsen tussen 'Verwarming' en 'Werven + Materieel'.
Gasolie	<p>Technics</p> <ul style="list-style-type: none"> Schatting obv verbruik andere gebouwen 	Het gasolieverbruik van Mourik Technics kon niet achterhaald worden aangezien de panden van Technics gedeeld worden met een ander bedrijf.	Het pand wordt gehuurd met een geïntegreerd huurcontract, waarbij het energieverbruik dus inbegrepen zit. Om een bedrag in te kunnen rekenen is een inschatting nodig van het gasolieverbruik op basis van de oppervlaktes van de kantoren en het magazijn. Deze gebeurt a.d.h.v. oppervlaktes van de kantoren en werkplaats/magazijn van Antwerpen en Gent werd een gasolieverbruik voor Mourik Technics berekend.

Tankkaarten – factuur opzoeken	Antwerpen, Gent, Vogel en Technics • Boekhouding	Verder kan er voor Antwerpen, Gent, Vogel en Technics ook rechtstreeks getankt worden met de tankkaart aan bepaalde tankstations. Op basis van de nummer van de tankkaart, wordt door de boekhouding een link gemaakt met de nummerplaat en de daarbij horende uitsplitsing tussen vrachtwagens, transits, personenwagens en materieel . Ook tankkaarten die op een bepaald moment geen nummerplaat kregen toegewezen, komen incorrect in de tool waardoor het ook lijkt alsof de oorspronkelijke gegevens niet kloppen. De tool zal dus enkel gebruikt worden om bij een tankkaart een factuur op te zoeken en niet om gegevens (type wagen) te controleren.	De link en de daarbij horende opsplitsing wordt vastgelegd kort na het einde van het betreffende jaar. Om bij een interne of externe controle nadien een steekproef te doen en de bijhorende facturen op te vragen, werd een tool gemaakt waarbij voor een tankkaart de factuur kan worden opgezocht. In deze tool worden de linken met de nummerplaat en de opsplitsing geüpdatet zoals deze op die moment in het systeem zitten. Het kan dus zijn dat een tankkaart die eerst voor een transit was naar een personenwagen is gewijzigd, waardoor het lijkt alsof de oorspronkelijke gegevens niet kloppen.
lekverliezen	• Lektesten	Lekverliezen worden vanaf 2022 stelselmatig meegenomen maar het niet meenemen ervan kan een zeer grote impact hebben op de CO ₂ e-footprint	In 2020 waren er voor geen enkele airco lekverliezen genoteerd is en was er bijgevolg geen opvolging en registratie. In 2021 en 2022 werden wel lekverliezen genoteerd maar bedroegen deze 0 voor elke vestiging.
Elektrisch verbruik	• inventarisatie Elektra ⇒ Schatting • Elek. Verbruik voor in footprint: facturen van de elektriciteitsleverancier ⇒ NK bron = 100%	De energie inventarisatie Elektra is een schatting die niet 100% overeenkomt met de factuur. Voor de invulling van de CO ₂ e-footprint gebruiken we evenwel de gegevens van de facturatie die 100% nauwkeurig zijn.	Het inschatten van de gebruikstijd van de airconditioning per dag blijft een moeilijk gegeven: • Is afhankelijk van het aantal warme dagen, het gebruik van de ruimte en de persoonlijke verschillen wordt een inschatting gedaan hoeveel uur de airconditioning per dag gemiddeld werkt. • Door het grote vermogen van deze toestellen, heeft een kleine aanpassing in de ingeschatte gebruikstijd, een grote invloed op de totale inschatting van het elektrisch verbruik.
Gedeclareerde kilometers met privévoertuig – werk-werk verplaatsing	• Zie gedeclareerde bestedingen ⇒ NK = 100% .		
Vlieguren (gedeclareerd of rechtstreeks betaald)	Ontvangen we door personeelsdienst en boekhouding	Voor het bepalen van de vluchtafstanden wordt beroep gedaan op gedeclareerde of rechtstreeks betaalde vlieguren van medewerkers die we van de personeelsdienst en boekhouding ontvangen. De nauwkeurigheid van deze gegevens is dus 100%. Vlieguren zijn evenwel uitzonderlijk binnen Mourik n.v. zoals vastgesteld in de CO ₂ e-footprint.	
Personenvervoer Categorie	Gebaseerd op tankgegevens ⇒ 100% betrouwbaar	<ul style="list-style-type: none"> • In deze cijfers zitten evenwel ook het verbruik voor woon-werkverkeer (scope 3) • het verbruik van privé gereden kilometers (buiten scope). Dit houdt in dat de cijfers een onterechte verhoogde waarde kennen 	

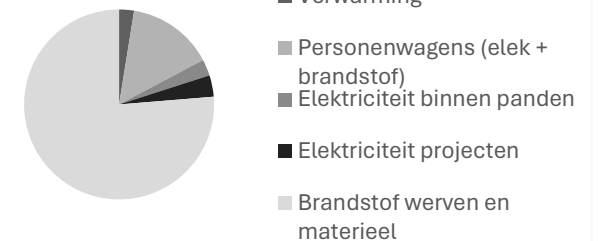
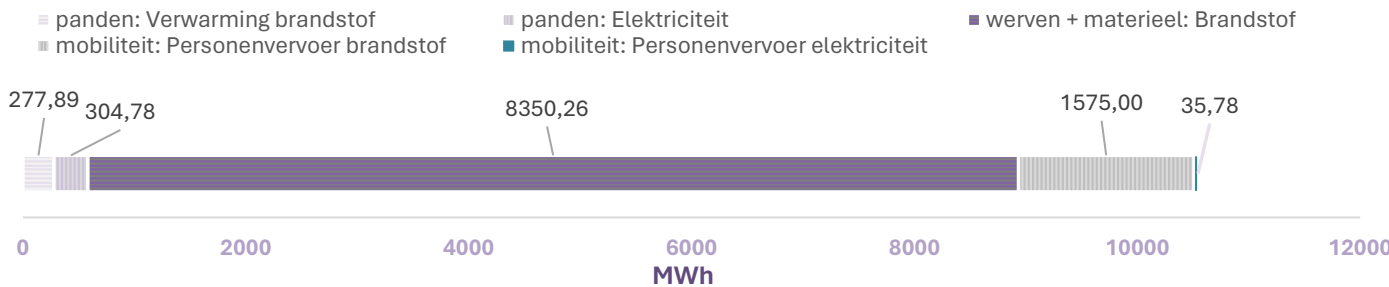
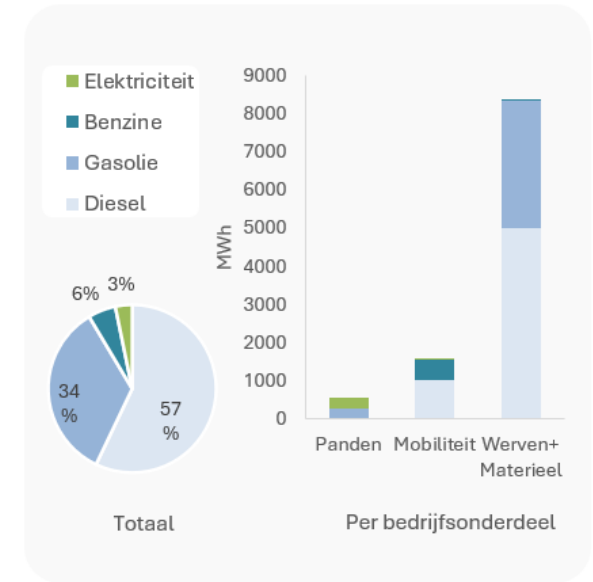
5.3 Energiebalans 2023

ENERGIEBALANS 2023	10543,7 MWh	VERBRUIKT IN 2023	* Excl. Scope 3 - Geen energiebronnen van gekend			
---------------------------	--------------------	--------------------------	---	--	--	--

6% PANDEN	582,7 MWh	Alle locaties	Antwerpen: Vogel nv & Mourik nv	Gent: Mourik nv	Hasselt: Technics
48% BRANDSTOF	0% Diesel [MWh]	0,0	0,0	0,0	0,0
	48% Gasolie [MWh]	277,9	277,9	0,0	0,0
52% ELEKTRICITEIT	0% Benzine [MWh]	0,0	0,0	0,0	0,0
	52% Elektriciteit [MWh]	304,8	256,7	12,1	36,0

15% MOBILITEIT	1610,8 MWh	Alle locaties	Antwerpen: Vogel nv	Gent & Antwerpen: Mourik nv	Hasselt: Technics
98% BRANDSTOF	63% Diesel [MWh]	1020,6	16,0	912,2	92,4
	0% Gasolie [MWh]	0,0	0,0	0,0	0,0
	34% Benzine [MWh]	554,3	0,0	391,0	163,4
2% ELEKTRICITEIT	2% Elektriciteit [MWh]	35,8	4,6	19,1	12,0

79% WERVEN+MAT	8350,3 MWh	Alle locaties	Antwerpen: Vogel nv	Gent & Antwerpen: Mourik nv	Hasselt: Technics
100% BRANDSTOF	60% Diesel [MWh]	4999,4	0,0	4785,2	214,2
	40% Gasolie [MWh]	3342,2	65,9	3276,3	0,0
	0% Benzine [MWh]	8,7	0,0	8,7	0,0
0% ELEKTRICITEIT	0% Elektriciteit [MWh]	0,0	0,0	0,0	0,0

6 CO₂e-voetafdruk methode

6.1 Methodeverantwoording

- Voor afspraken rond het referentiejaar, rapportagejaren, organisatorische grens, organisatiegrootte, emissiebronnen en energiestromen, referenties en normen wordt verwezen naar hoofdstuk 3.
- **Scope:** De directe (scope 1) en indirecte (scope 2) emissies worden gerapporteerd, alsook business travel scope 3 (vereiste CO₂-Prestatieladder)
- **Verificatie en jaarlijkse controle:** We plannen om de 3 jaar een onafhankelijke verificatie in voor het verkrijgen van het certificaat, en jaarlijks voor het controleren van de werking volgens de norm (opvolgingsaudit). Deze worden uitgevoerd door Vinçotte.

6.2 Projecten met gunningsvoordeel

Net zoals in de vorige jaren schreef Mourik zich kandidaat bij projecten met gunningsvoordeel. In 2023 worp dat vruchten af, en kreeg Mourik n.v. haar eerste project met gunningsvoordeel.

6.3 Emissiefactoren

De emissiefactoren (EF) komen van de website *CO₂-emissiefactoren.be*, waarbij de wijzigingslijst van SKAO als leidend wordt beschouwd. We kiezen de EF altijd zo relevant en specifiek mogelijk, wat betekent dat hij nauw aansluit bij de gekozen emissiebron, de locatie en de periode waarvoor hij van toepassing is. Als **een emissiefactor voor België beschikbaar is, verkiest Mourik nv deze emissiefactor.**

Verder worden emissiefactoren gekozen die (*indien anders vermeld in de lijst van CO₂-emissiefactoren.be*):

- Uitgedrukt worden in CO₂-equivalenten (CO₂e): Ook de andere broeikasgassen worden meegenomen
- De "Well-to-wheel" emissies omvatten = Well-to-tank emissies + tank to wheel emissies
= Productie van de energiedrager + gebruik van de energiedrager = EF totaal

Tabel 6 Emissiefactoren gebruikt in rapportage 2023 – versie 5/06/2024

Emissiebron	CO ₂ -Emissiefactor		Eenheid
	Versie vorig rapport	versie 5/03/2024	
Gasolie (Domestic Fuel oil)	Is hier niet relevant * herberekening gebeurt in rapport 2023 dat parallel met cijfers 2022 verschijnt.	3,3	kgCO ₂ e/liter
Diesel (B7) Standaard BE		3,19	kgCO ₂ e/liter
Personenvervoer Benzine (BE)		2,67	kgCO ₂ e/liter
Elektraverbruik Groene stroom onbekend (BE)		0,008	kgCO ₂ e/kWh
Elektraverbruik Grize stroom Onbekend		0,186	kgCO ₂ e/kWh
Elektraverbruik onbekend, vb laadpalen		0,145	kgCO ₂ e/kWh
Afstand gedeclareerde kilometers met privévoertuigen Auto onbekend (BE)		0,213	kgCO ₂ e/km
Vliegvluchten Middelgrote afstand (500-3000km)		0,441	kgCO ₂ e/km
Vliegvluchten Lange afstand (>3000km)		0,236	kgCO ₂ e/km

Opmerking wijzigende emissiefactoren:

Voor EF die niet veranderen in de tijd door fysisch veranderende factoren gebruiken we in de jaarlijkse rapportage steeds altijd de eerst gepubliceerde lijst van emissiefactoren van dat betreffende jaar. Waar de EF wel wijzigen, worden ook de voorgaande inventarissen herrekend.

Omdat de emissie-factoren jaarlijkse gecontroleerd worden, en dus een eventuele herberekening jaarlijks gebeurt, dient slechts de vergelijking te maken het de emissie-factoren van het rapport van het vorige jaar.

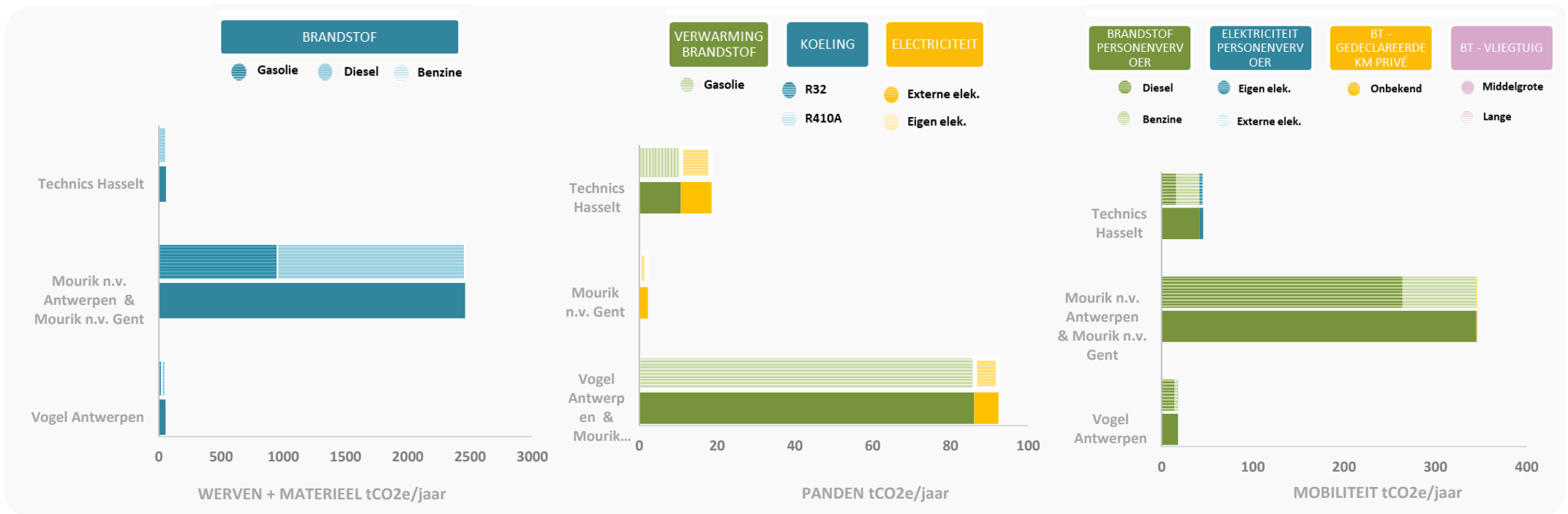
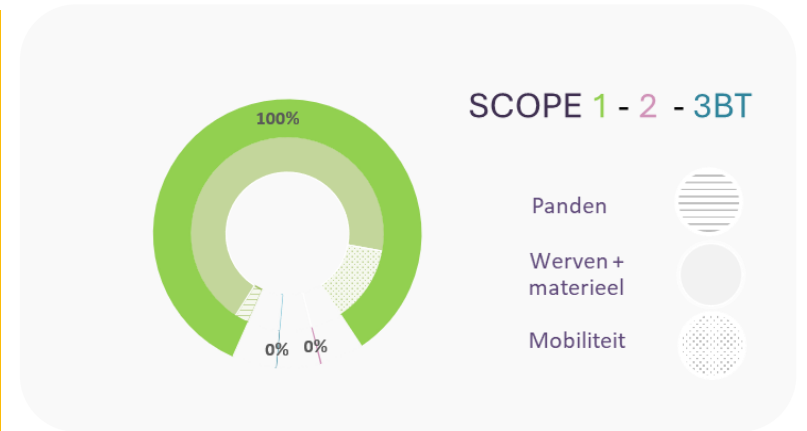
6.4 Herrekening basisjaar en andere rapportagejaren

Tijdens dit rapportage jaar vonden geen relevante wijzigingen plaats die resulteerde in een herberekening:

- **Verandering scope:** n.v.t.
- **Verandering emissiefactoren:** Een andere EF van diesel werd gebruikt in het rapportagejaar over cijfers 22 t.o.v. 2021. Zie rapport cijfers 2023. Echter de herberekening zelf gebeurt in de rapportage van 2023 wegens het parallel verschijnen van deze rapporten.
- **Verandering organisatorische grens:** n.v.t.

7 CO₂e-voetafdruk 2023

Scope	Bedrijfsonderdeel	Emissiecategorie	VOETAFDRUK 2023	
			ton CO ₂ e	% t.o.v. totaal
Scope 1	Panden	Verwarming brandstof	86,51	3%
		Koeling	0,00	0%
	Werven + materieel	Brandstof	2547,73	82%
		Mobiliteit	Brandstof personenvervoer	473,46
Totaal Scope 1			3107,71	100%
Scope 2	Panden	Elektriciteit	4,58	0%
	Mobiliteit	Personenvervoer elektriciteit bedrijfswagens	2,42	0%
	Totaal Scope 2			7,00
Scope 3	Mobiliteit	BT - Gedecclareerde km privévoert.	0	0%
		BT - Vliegtuigreizen	0	0%
	Totaal Scope 3			0,00
Totaal CO₂ Footprint			3114,61	ton CO₂e

Sterk in ontwikkeling

DOC-02.06c-(MOB-ORG)-EnergieManagement actiePlan-CO2 Prestatieladder(2023-00-3.B.1)

www.mourik.com

Pagina 17 van 28

Tabel 7 CO2e-emissies panden per locatie

PANDEN

	EMISSIE-CATEGORIE	EMISSIE-BRON	2023		
			tCO ₂ e	% tov panden	% tov tot
Antwerpen: Vogel en Mourik nv	Verwarming brandstof	Gasolie	86,51	95,0%	2,8%
		Koeling	R32	0,00	0,0%
	Elektriciteit	R410A	0,00	0,0%	0,0%
		Externe elek.	2,05	2,3%	0,1%
	Elektriciteit	Eigen elek.	0,00	0,0%	0,0%
		TOTAAL:		88,57	97%
Mourik n.v. Gent	Verwarming brandstof	Gasolie	0,00	0,0%	0,0%
		Koeling	R32	0,00	0,0%
	Elektriciteit	R410A	0,00	0,0%	0,0%
		Externe elek.	2,24	2,5%	0,1%
	Elektriciteit	Eigen elek.	0,00	0,0%	0,0%
		TOTAAL:		2,24	2%
Technics Hasselt	Verwarming brandstof	Gasolie	0,00	0,0%	0,0%
		Koeling	R32	0,00	0,0%
	Elektriciteit	R410A	0,00	0,0%	0,0%
		Externe elek.	0,29	0,3%	0,0%
	Elektriciteit	Eigen elek.	0,00	0,0%	0,0%
		TOTAAL:		0,29	0%
PANDEN TOTAAL:			91,10	Ton CO₂e/jaar	

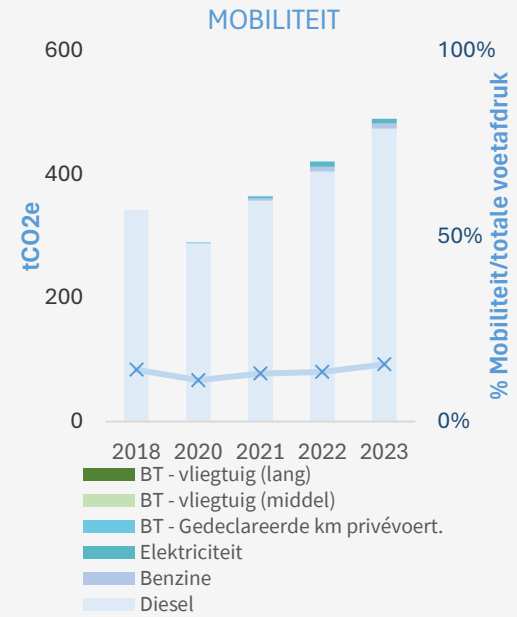
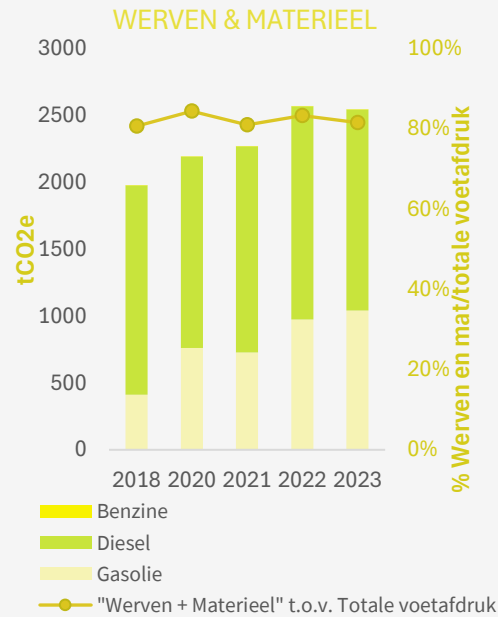
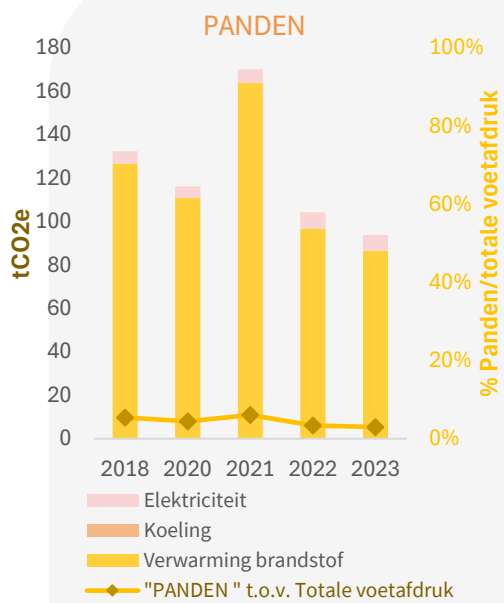
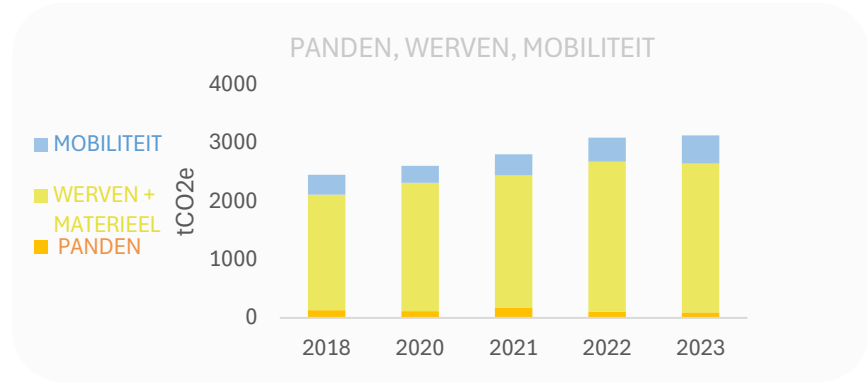
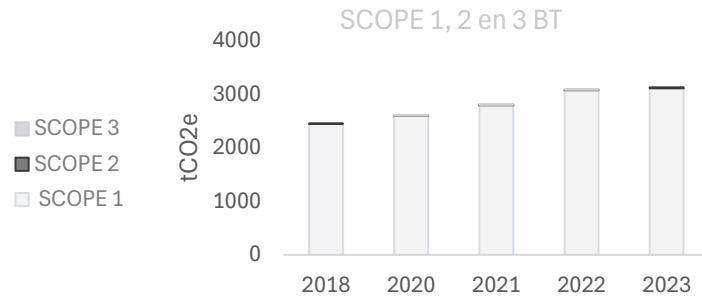
WERVEN EN MATERIEEL *

	EMISSIE-CATEGORIE	EMISSIE-BRON	2023		
			tCO ₂ e	% t.o.v. *	% tov tot
Vogel Antwerpen	Brandstof	Gasolie	20,52	0,8%	0,7%
		Diesel	0,00	0,0%	0,0%
		Benzine	0,00	0,0%	0,0%
		TOTAAL:	20,52	1%	0,7%
Mourikn.v. Antwerpen & Gent	Brandstof	Gasolie	1019,99	40,0%	32,7%
		Diesel	1440,06	56,5%	46,2%
		Benzine	2,70	0,1%	0,1%
TOTAAL:			2462,76	97%	79,1%
Technics Hasselt	Brandstof	Gasolie	0,00	0,0%	0,0%
		Diesel	64,46	2,5%	2,1%
		Benzine	0,00	0,0%	0,0%
		TOTAAL:	64,46	3%	2,1%
WERVEN EN MATERIEEL TOTAAL:			2547,63	Ton CO₂e/jaar	

MOBILITEIT

	EMISSIE-CATEGORIE	EMISSIE-BRON	2023		
			tCO ₂ e	% t.o.v. mob	% tov tot
Vogel Antwerpen	Personenverv. brandstof	Diesel	4,83	1,0%	0,2%
		Benzine	0,00	0,0%	0,0%
	Personenverv. Elektriciteit	Eigen elek.	1,08	0,2%	0,0%
		Externe elek.	0,02	0,0%	0,0%
	BT - km privévoert.	Onbekend	0,00	0,0%	0,0%
	BT - Vliegtuigreizen	500- 3000 km	0,00	0,0%	0,0%
>3000km		0,00	0,0%	0,0%	
TOTAAL:			4,88	1%	0,2%
Mourik n.v. Antwerpen & Gent	Personenverv. brandstof	Diesel	274,53	57,7%	8,8%
		Benzine	117,30	24,6%	3,8%
	Personenverv. Elektriciteit	Eigen elek.	0,13	0,0%	0,0%
		Externe elek.	0,49	0,1%	0,0%
	BT - km privévoert.	Onbekend	0,00	0,0%	0,0%
	BT - Vliegtuigreizen	500- 3000 km	0,00	0,0%	0,0%
>3000km		0,00	0,0%	0,0%	
TOTAAL:			392,44	82%	12,6%
Technics Hasselt	Personenverv. brandstof	Diesel	27,80	5,8%	0,9%
		Benzine	49,01	10,3%	1,6%
	Personenverv. Elektriciteit	Eigen elek.	0,00	0,0%	0,0%
		Externe elek.	1,75	0,4%	0,1%
	BT - km privévoert.	Onbekend	0,00	0,0%	0,0%
	BT - Vliegtuigreizen	500- 3000 km	0,00	0,0%	0,0%
>3000km		0,00	0,0%	0,0%	
TOTAAL:			78,56	17%	2,5%
MOBILITEIT TOTAAL:			475,88	Ton CO₂e/jaar	

8 Voortgang energie en CO₂

8.1 Relatie met de omzet en FTE

De globale uitstoot t.o.v. omzet en FTE

	OMZET (€)			FTE			UITSTOOT (ton CO2e*)		
	Absoluut	Trend (%)		Absoluut	Trend (%)		Absoluut	Trend (%)	
		t.o.v. 2018	t.o.v. vorig jaar		t.o.v. 2018	t.o.v. vorig jaar		t.o.v. 2018	t.o.v. vorig jaar
2018	51.890.691			225			2.453		
2020	43.947.020	-15,31%	-15,31%	246	9,33%	9,33%	2.601	6,05%	6,05%
2021	72.798.582	40,29%	65,65%	268	19,29%	9,11%	2.801	14,20%	7,69%
2022	90.023.239	73,49%	23,66%	281	24,76%	4,58%	3.087	25,83%	10,18%
2023	107.679.254	107,51%	19,61%	294	30,78%	4,83%	3.115	26,97%	0,91%

9 Discussie en analyse reductiemogelijkheden

9.1 Aftoetsen van de doelstellingen

Als we de eerder vermelde doelstellingen (zie hoofdstuk 1) willen halen, en indien we deze zouden bereiken door de reductie gelijkmatig te spreiden over de jaren, zou dit jaarlijkse reducties vragen zoals omschreven in onderstaande tabel:

REDUCTIE NODIG OM DOELSTELLINGEN TE HALEN						
	Periode 1		jaarlijkse reductie van (tCO2e)	Periode 2		jaarlijkse reductie van (tCO2e)
Scope 1	2018	2030	101,97	2030	2050	61,18
Scope 2	2018	2030	0,24	2030	2050	0,14
Scope 3	2018				2050	
Panden	2018	2030	11,03			
Mobiliteit	2018	2035	116,39			
Materieel	2018	2040	15,55			

Deze tonnages wordt als leidraad genomen bij het maken van beslissingen en worden mee in het achterhoofd genomen bij de analyse van de data. Echter zal deze doelstelling steeds verder worden aangescherpt door het verkrijgen van kennis rond alternatieve technologieën. Zo kan het zijn dat het gewicht van reductie niet lineair verloopt, bijvoorbeeld:

- Doordat tegen 2027 een nieuw energieneutraal pand gebouwd wordt voor de kantoren van Mourik n.v. en Vogel Belgium n.v. en er in de tussentijd vooral op efficiëntie winning wordt ingezet.
- Sommige technologieën vandaag de dag nog te duur of zelfs niet beschikbaar zijn.

De doelstellingen en bijhorende maatregelen staan in onderstaande tabellen per pand.

9.2 Grootste CO₂-emissiebronnen

Uit de energiebeoordeling en de CO₂e-footprint blijkt dat de volgende energiestromen en verbruikers het meest significant zijn:

- Diesilverbruik werven en materieel:
 - In 2020: 56,26% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2021: 53,85% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2022: 51,49% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2023: 48,31% van de totale CO₂e-footprint
- Diesilverbruik personenwagens
 - In 2020: 10,24% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2021: 10,25% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2022: 9,86% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2023: 9,8%
- Gasolieverbruik werven en materieel:
 - In 2020: 28,47% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2021: 26,19% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2022: 31,46% van de totale CO₂e-footprint
 - In 2023: 33,41% van de totale CO₂e-footprint

10 Plan van aanpak

10.1 Panden

Tabel 8 Doelen i.v.m. panden

	Doel	Locatie	Periode	Toelichting	Status
D1	Reductie energieverbruik van onze panden met 10% t.o.v. 2018	Vogel, Mourik n.v. Antwerpen, Technics	2023	Beperkte reductie (6%) want we gaan naar energieneutraal gebouw in 2027, we verwachten een reductie van max. 1 à 2 % per jaar door sensibilisering en energie/kost-efficiënte maatregelen in bestaande gebouwen	Doorlopend
D2	Overstap naar 100% groene stroom (met biomassa)	Antwerpen & Vogel	2022		100%
D3	Duurzaam klimaatneutraal hoofdkantoor	Antwerpen	2027	Ontwerpfase is lopende	0%
D5	Overstap naar 100% groene stroom in samenspraak met verhuurder	Technics	2025	Geïntegreerd huurcontract	100%
D6	Overstap naar 100% groene stroom in samenspraak met verhuurder	Gent	2025	Geïntegreerd huurcontract	0%
D7	Overstap duurzame verwarming d.m.v. elektrificatie of gebruik duurzame brandstof	Technics	2025	Geïntegreerd huurcontract	0%
D8	Overstap duurzame verwarming d.m.v. elektrificatie of gebruik duurzame brandstof	Gent	2025	Geïntegreerd huurcontract	0%

Tabel 9 Maatregelen i.v.m. panden

Emissie-categorie	#	Maatregel	Verantwoordelijke	Planning	Toelichting	Status
Algemeen	P1	Verkenning opstarten voor duurzaam hoofdkantoor (om doelstelling 2027 te behalen)	Coördinator DO Projectverantwoordelijke nieuwbouw	2022	Opgestart	100%
Algemeen	P2	Telewerken optimaliseren	Hoofd P&O	2023	Is in 2022 volledig uitgewerkt (mogelijkheid tot 2d/week)	100%
Elektra	P3	Vervang verlichting bij defect vervangen door LED verlichting	Hoofd Aankoop en Logistiek	Continu	Beslist om naar een duurzaam kantoor te gaan.	60%
Elektra	P4	Onderzoek om energieverbruik van de servers te verminderen incl. aankoopbeleid (groene cloud – Energy Star label)	Hoofd ICT	2023	Aanpassingen servers doorgevoerd en ook digitaliseringstraject met focus op maximum 'cloud toepassingen is lopende.	75%
Elektra	P5	Bewustwordingscampagne over bewust omgaan met energie	Manager DO	2023	Deelname aan de Gamechanger 2022 (zie vorig rapport)	100%
Elektra	P6	Onderzoek naar uitschakelen bij afwezigheid – aanwezigheidsdetectie – tijds klok in Antwerpen	Manager DO	2023	In keukens, toiletten,... is dit geïmplementeerd– in afwachting van duurzaam kantoor	80%
Elektra	P7	Contract groene stroom wijzigen, Antwerpen	Hoofd Aankoop en Logistiek	2023		100%
Koeling	P8	Registratie van lekverliezen van de airco's	Hoofd Aankoop en Logistiek	2022	Airco's worden jaarlijks gecontroleerd op lekverliezen (vanaf 2022 in Antwerpen, en vanaf 2023 in Hasselt en Gent)	100%
Verwarming	P9	Registratie levering gasolie Kantoor/Magazijn opsplitsen	Hoofd Aankoop en Logistiek	2022	Vanaf 2023	100%
Verwarming	P10	Optimalisatie Verwarming en Verwarming sanitair onderzoek doorstromer	Hoofd Aankoop en Logistiek	2023	Onderzoek lopende (vb. doorstromer) – Niet meer van toepassing, 100% onderzocht maar wordt niet uitgevoerd.	100%
Verwarming	P11	Onderzoek naar optimalisatie type gasolie	Hoofd Aankoop en Logistiek	2023	Onderzoek lopende, in 2022 nog niet economisch haalbaar. Zal niet worden toegepast	100%
Elektra	P12	Onderzoek naar uitschakelen bij afwezigheid – aanwezigheidsdetectie – tijds klok (Gent en Technics)	Manager DO	2023-2024		0%
Elektra	P13	Contract groene stroom wijzigen – Gent in overleg met verhuurder	Manager DO	2025	In overleg met verhuurder	0%
Elektra	P14	Contract groene stroom wijzigen – Technics in overleg met verhuurder	Manager DO	2025	In overleg met verhuurder	100%
Verwarming	P15	Overstap duurzame verwarming d.m.v. elektrificatie of gebruik duurzame brandstof in overleg met verhuurder	Manager DO	2025	In overleg met verhuurder	0%
Verwarming	P16	Overstap duurzame verwarming d.m.v. elektrificatie of gebruik duurzame brandstof in overleg met verhuurder	Manager DO	2025	In overleg met verhuurder	0%
Verwarming	P17	Overstap duurzame verwarming d.m.v. elektrificatie in de loods in Antwerpen	Hoofd Aankoop en Logistiek	2024	Voor verwarming van de loods is wel optimalisatie gebeurd – elektrische hete lucht kanon idpv hete lucht kanon op mazout.	50%

10.2 Materieel

Tabel 10 Doelen i.v.m. materieel

	Doel	Locatie	Periode	Toelichting	Status
D2	Overstappen op 50% milieuvriendelijkere diesel en emissieloos materieel om de uitstoot met 25% te verminderen t.o.v. 2018	Antwerpen & Gent	2030	Evolutie op markt van milieu vriendelijke diesel wordt van dichtbij opgevolgd en geïmplementeerd waar mogelijk. Emissieloos klein materieel zo veel mogelijk - geen grote reducties verwacht op korte termijn	20%
D3	Materieel is emissieloos of draait 100% op milieuvriendelijkere brandstof t.o.v. 2018	Antwerpen & Gent	2040	Continu opvolging van nieuwe technologieën beschikbaar op de markt en technologische ontwikkelingen binnen de Mourik groep (initiatieven Mourik Services en Mourik Infra). Bij verjonging/vervanging materieel wordt maximaal ingezet op de nieuwste technologieën	20%
D4	Het brandstofverbruik van het materieel verminderen met jaarlijks 2%, rekening houdend met de omzet	Antwerpen, Gent, Hasselt	2025	Korte termijn focus op verjonging materieel en opleiding machinisten naar eco-driving (Deze maatregel vervangt de eerdere maatregel D1)	20%

Tabel 11 Maatregelen i.v.m. materieel

Emissie-categorie	#	Maatregel	Verantw.	Planning	Toelichting	Status
Klein en groot materieel	Ma1	Opstarten van de werkgroep 'duurzaam materieel' binnen Mourik Groep om het volgende te onderzoeken: <ul style="list-style-type: none"> bij aanschaf klein en middelzwaar materieel elektrisch aangedreven optie overwegen, batterij volwaardig zonder bijladen nodig p.d. onderzoeken welke mogelijkheden er zijn ten aanzien van elektrische zwaar materieel (betaalbaar en testen) mogelijkheden qua elektrificatie voor transport van arbeiders 	Manager DO	2022	CDO (Centraal Duurzaamheidsorgaan) binnen Mourik Groep opgericht. De werkgroepen (vb. Materieel) zijn nog in ontwikkeling. Wel al initiatieven lopende in verschillende werkgroepen, zie initiatievenlijst	50%
	Ma2	Onderzoeken van: <ul style="list-style-type: none"> Gedrag mensen (nodeloos draaien) – opleiding Bewustwordingscampagne over "stationair draaien" 	Manager DO	2023	Mogelijkheden worden onderzocht samen met HR en opgestart in 2023 Dit zit in een opleiding die de chauffeurs reeds volgen.	100%
Groot materieel	Ma3	Monitoring van verbruik per werktuig met terugkoppeling naar gebruikers	Hoofd Werkplaats	2025	Optimalisatie van de datacollectie	0%
Aankoop	Ma4	Aandacht voor bandenspanning en het toepassen van zuinige banden	Hoofd Werkplaats	2022	Wordt nu meegenomen bij jaarlijkse keuring en ook bij aankoop wordt gekeken naar rolweerstand van de banden	100%

	Ma5	Indien de technologie het toelaat, wordt vanaf nu al het klein materieel dat aan vervanging/verjonging toe is, vervangen door elektrische alternatieven of alternatieven op hernieuwbare brandstof. Voor groot materieel kijken we naar de onderzoeksresultaten van de werkgroep duurzaam materieel.	Hoofd Werkplaats en inkoopverantwoordelijke	2025	Wordt continu opgevolgd bij aankoop en vervanging materieel. Reeds groot aandeel van het materieel is elektrisch.	50%
--	------------	---	---	------	---	-----

10.3 Mobiliteit

Tabel 12 Doelen i.v.m. mobiliteit

	Doel	Locatie	Periode	Toelichting	Status
D1	Voorstel voor een duurzaam mobiliteitsbeleid waarin we ingaan op alternatieve brandstoffen en aanwezige mogelijkheden of ontwikkelingen in de markt van personenwagens	Antwerpen & Gent	2022	Door wijzigende wetgeving (hybride naar elektrische wagens) is de doelstelling nog niet volledig afgerond. De nieuwe carpolicy is in opmaak en is voorzien voor 07/2023	100%
D2	5% van ons wagenpark emissieloos.	Antwerpen & Gent	2023	In 2021 is dit 2%. Lopende	50%
D3	Bij de aankoop van nieuwe personenwagens wordt er voor 100% gekeken naar elektrische voertuigen	Antwerpen & Gent	2023	Er worden momenteel enkel elektrische wagens gekocht (vanaf 1/08/2023)	100%
D4	100% elektrisch wagenpark (personenwagens)	Antwerpen & Gent	2035	Lopende	20%

Tabel 13 Maatregelen i.v.m. mobiliteit

Emissiecategorie	#	Maatregel	Verantwoordelijk	Planning	Toelichting	Status
Algemeen	Mo1	Beleid duurzame mobiliteit verder ontwikkelen - Carpolicy, elektrische voertuigen - Carpoolen - Fietsplan - Alternatieve vervoersmiddelen	Manager DO	2023	De nieuwe carpolicy, carpoolen, fietsleaseplan, alternatieve vervoersmiddelen (2 elektrische poolfietsen voor werk-werkverkeer) zijn operationeel.	90%
Personenwagens	Mo2	Aandacht voor bandenspanning en het toepassen van zuinige banden	Hoofd Werkplaats	2022	Is opgenomen bij jaarlijkse controle tijdens keuring.	100%
Personenwagens	Mo3	Onderscheid interne en externe stroom bij elektrische wagens beter in kaart brengen	Hoofd Boekhouding	2025	Mogelijkheden worden onderzocht, zie uitwerking datacollectie.	25%

10.4 Projecten / werven

Tabel 14 Doelen i.v.m. projecten/werven

	Doel	Locatie	Periode	Toelichting	Status
D1	Duurzame producten en diensten; Emissieloze bouwplaats	Mourik n.v., Technics en Vogel	2050	Wordt mee geïntegreerd via duurzaamheidsagenda CDO (zie de duurzaamheidsstrategie). CDO staat voor "Centraal Duurzaamheidsorgaan" dat binnen Mourik Groep is opgericht. Is ontwikkeld via diverse werkgroepen (vb. Materieel). Ook initiatieven lopende in verschillende werkgroepen, zie initiatievenlijst	20%
D2	Inzicht in de vijf meest materiële scope 3 emissies	Mourik n.v., Technics en Vogel	2025	Doelstelling zit vervat in de duurzaamheidsstrategie van de holding. De roadmap wordt opgemaakt.	0%

Tabel 15 Maatregelen i.v.m. projecten/werven

Emissie-categorie	#	Maatregel	Verantwoordelijke	Planning	Toelichting	Status
Algemeen	W1	Duurzaamheidsaanpak introduceren	Manager DO	Continu	De duurzaamheidsstrategie is op 30 november 2023 toegelicht. Communicatie blijft continu lopen via nieuwsbrieven en infosessies vanuit de holding. Vanaf 2023 2024 ook via werfbezoeken en project- en werfleidersvergaderingen	75%
Algemeen	W1.1	Uitschakelen van apparaten en materieel bij vertrek	Project- en werfleiders	2024	Nog niet expliciet over gecommuniceerd wegens nog geen coördinator DO in 2022. Wordt verder opgenomen.	0%
Algemeen	W1.2	Gebruik van rijplaten	Project- en werfleiders	2022	Wordt bij elke taak-risicoanalyse bekeken	100%
Algemeen	W1.3	Rechtstreekse leveringen werf	Project- en werfleiders & hoofd aankoop en logistiek	2024	Wordt toegepast, maar nog niet expliciet over gecommuniceerd wegens nog geen coördinator DO in 2022. Er wordt in ieder geval gezocht naar leveranciers die zich dichtbij de werven bevinden.	50%
Algemeen	W1.4	Voorkomen van onnodig stationair draaien	Project- en werfleiders	2023	Zie maatregel Ma2	100%
Algemeen	W1.5	Gebruik van emissiearm materieel	Project- en werfleiders	2023	Zie maatregel Ma5	10%
Algemeen	W1.6	Carpoolen	Project- en werfleiders	2025	Voor bouwerven wordt dit maximaal toegepast.	100%
Algemeen	W1.7	Duurzame grondstoffen & materialen	Project- en werfleiders & hoofd aankoop en logistiek	2025	Zit geïntegreerd in werkgroep circulair en duurzaam aankoopbeleid. Zie participatie voor reeds plaatsgevonden werkgroepen.	20%
Werven	W1.8	Registratie van verbruikers op werfniveau	Project- en werfleiders	2025	Uitwerking datacollectie, zie Ma3.	10%

Werven	W2	Procesanalyse i.k.v. CO ₂ -reductie en DO voor het onderzoeken van verduurzaming van processen op de werf, vb. NanoVapor tankcleaning	Project- en werfleiders , Manager DO	Continu	Continu proces. Dit wordt ook uitgewerkt in werkgroepen (initiatieven) op holding niveau. Zie werkgroepen oa circulair & duurzaam inkopen en werkgroep innovatie en duurzame producten en diensten.	
--------	----	--	---	---------	---	--

11 Communicatie

Het communicatieplan heeft als doel te borgen dat ons klimaatneutraal programma voldoende gecommuniceerd wordt om stakeholders actuele informatie mee te geven en de collega's te activeren. Het vergroten van bewustzijn en betrokkenheid zorgt er tevens voor dat de stakeholders een actieve bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van de doelstellingen.

Zo communiceert Mourik n.v. structureel intern én extern, minimaal over de CO₂e-footprint (scope 1 , scope 2 & scope 3 business travel), de reductiedoelstellingen van de organisatie en projecten met gunningsvoordeel, de maatregelen, mogelijkheden voor individuele bijdrage, informatie betreffende het huidig energiegebruik en trends binnen de organisatie en de projecten, en lopende participaties.

Deze communicatie wordt geborgd in een communicatieplan (intern document) waarbij volgende zaken aan bod komen:

- **De communicatiedoelen**
- **De doelgroepomschrijving**
- **Communicatieboodschappen**
- **Communicatiemiddelen en planning**
- **Verantwoordelijkheden**
- **Aandachtspunten voor communicatie**
- **Opvolging van de interne & externe communicatie**

Externe en interne communicatie wordt bijgehouden en opgelijst zodat Mourik op ieder moment kan controleren of de communicatie inhoudelijk voldeed aan de eisen van het communicatieplan, alsook het actuele beleid. Deze lijsten zijn voor intern gebruik.

Voor de uitwerking hiervan wordt verwezen naar het continue, interne werkdocument "*Communicatieplan en lijst communicatie*".

12 Participatie

Zie de lijst participaties en deelnames keteninitiatieven, die ook terug te vinden is op de website.
